

Manifest

voor gemeentelijk mantelzorgbeleid

Door de decentralisatie van welzijns- en zorgbeleid worden in 2015 opnieuw taken aan de gemeenten overgedragen. Voorzieningen gaan over van de AWBZ naar de WMO. De overheveling van taken en verantwoordelijkheden naar uw bestuurslaag is ingrijpend. Met dit Manifest vraagt Stichting Platform Hattinga Verschure om uw aandacht voor de positie van de mantelzorgers in uw gemeente en een goede ondersteuning van hen. Dit doen wij door concrete aandachtspunten te noemen en u praktische handvatten aan te reiken. Wij willen ons voor uw gemeente opstellen als een partner bij het vormgeven van een goed mantelzorgbeleid.

 Platform Hattinga Verschure
collectieve belangenbehartiging mantelzorgers
in de provincie Groningen

p/a Hereweg 259
9651 AH Meeden
roelof.lanting@sphv.nl
www.sphv.nl

aangedoten bij

Landelijke Vereniging voor
Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg

maart 2014

 Platform Hattinga Verschure
belangenbehartiging mantelzorgers in de provincie Groningen

Keukentafelgesprekken

De **keukentafelgesprekken** zijn van groot belang in uw werkwijze. Als de kwaliteit van dit gesprek onder de maat is, heeft dat invloed op alles wat daarna gebeurt. Mantelzorgers krijgen in de nieuwe WMO en in de WLZ het recht bij de gesprekken betrokken te zijn. Dit gesprek is voor de gemeente een uitgelezen kans om de capaciteiten, mogelijkheden, grenzen en beperkingen van mantelzorgers te herkennen. Er moet goed beoordeeld worden wat de mantelzorger (soms meerdere per zorgvrager) wil, wat hij/zij kan en wat nodig is om het proces ook voor hen goed te laten verlopen. Oplettendheid op het geven van gewenste antwoorden is geboden. Na verloop van tijd is het noodzakelijk om te beoordelen of de aannames uit het eerste gesprek nog kloppen.

Mantelzorgers in beeld

De gemeenten worden in 2015 ook verantwoordelijk voor de waardering van mantelzorgers. U krijgt daarvoor extra gelden van het Rijk. Om mantelzorgers te kunnen waarderen is het van belang dat **mantelzorgers** in uw gemeente **in beeld** zijn. De SPHV vraagt u om erop in te zetten om zo veel mogelijk nog onbekende mantelzorgers (1 op de 8 volwassenen is mantelzorger) te bereiken. Onder het motto 'overall waar een verzorgde is, is ook een mantelzorger' kunt u professionals en vrijwilligers die bij een verzorgde thuis komen, vragen (en leren) om mantelzorgers te herkennen. Als dat nodig is, kunnen zij ook wijzen op de mogelijkheid tot ondersteuning via het gemeentelijke steunpunt of via wijk- of dorpsteams.

Waardering

De **waardering** van mantelzorgers kunt u op verschillende manieren concretiseren. Dat hoeft niet alleen door een geldbedrag, zoals bij het huidige mantelzorgcompliment het geval is. Als de verlening van mantelzorg tot onkosten leidt, ligt bijvoorbeeld de vergoeding daarvan voor de hand. Uit recent onderzoek (SCP, 2012) blijkt dat de behoefte aan een financiële vergoeding het hoogst scoorde onder mantelzorgers (44 %). Wij vinden dat een laag inkomen het verlenen van mantelzorg niet in de weg moet staan. Er zijn ook mantelzorgers die zich juist gewaardeerd voelen als u hen met andere mantelzorgers in contact brengt (gespreksgroep). Een geschikt moment voor waardering is de Dag van de Mantelzorg (10 november).

Acute zorg

Bij veel mantelzorgers bestaat de angst dat zij zelf plotseling uitvallen. Wat gebeurt er dan met degene die zij bijstaan? Aan die situatie en aan de bezorgdheid daarover kunt u tegemoet komen door vormen van **acute zorg** te organiseren. De zorgontvanger en de mantelzorger kunnen hierover afspraken maken met huisarts, wijkverpleegkundige en/of tijdens het keukentafelgesprek. Dit kan worden vast gelegd op een crisiskaart of in hun patiëntendossier. Soms zal de acute zorg door professionals uitgevoerd moeten worden. Dat kunt u in de verordening mogelijk maken. Soms kan een geschikte vrijwilliger de oplossing zijn; die kunnen per plaats of gemeente in een databank geregistreerd worden.

Respijtzorg

Om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen is het belangrijk dat u beschikt over verschillende vormen van **respijtzorg**: vervanging van de mantelzorger als dat voor een kortere of langere periode nodig is. Mantelzorgers en u als gemeente zijn gebaat bij een toegankelijk overzicht van geschikte vervangers om er even (bijvoorbeeld naar de fysiotherapeut) of langere tijd (een week rust) tussenuit te kunnen. Aan deze vervangers moeten dan wel eisen gesteld worden voor wat betreft hun geschiktheid. Zo vinden wij bijvoorbeeld dat jongeren niet als vervanger ingezet mogen worden bij een zorgontvanger met zware psychische problematiek.

Faciliteren

Op een aantal beleidsterreinen kunt u de verlening van mantelzorg **faciliteren**. Hierbij kunt u denken aan het mogelijk maken van tijdelijke plaatsing van mantelzorgwoningunits in bestemmingsplannen, het mogelijk maken dat mantelzorgers worden meegenomen in de vervoersindicatie van de zorgvrager of het mogelijk maken van een parkeeronthefing nabij de woning van iemand die langdurig mantelzorg ontvangt.

Bezwaar maken

Wanneer de mantelzorger een rol krijgt toebedeeld na een beoordeling op grond van de WMO in het kader van aanspraak op financiële of andere hulp, is het van belang dat hij/zij daartegen **bezwaar** kan **maken** om de redelijkheid ervan te laten toetsen. Deze mogelijkheid kunt u het

beste in de nieuwe WMO-verordening opnemen. Mantelzorgers (en zorgvragers) hoeven niet alles te willen of te kunnen. Vanuit de gemeente moet er gewezen worden op de mogelijkheid om te weigeren bepaalde vormen van zorg te verlenen, zoals lichaamsgebonden zorg.

Dagbesteding

Uit onze achterban komt naar voren dat **dagbesteding** buitenshuis voor mensen met een beperking of aandoening een belangrijke rol speelt bij het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers. Wanneer dagbesteding wegvalt, wordt de druk op de mantelzorger groter. Het is dus belangrijk dat er mogelijkheden voor dagbesteding blijven bestaan.

Mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid

Als uw gemeente een **mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid** heeft, kan dit een voorbeeldfunctie vervullen ten opzichte van bedrijven in uw gemeente. U kunt het bestaan van dat beleid intern publiceren en het ook actief aan de orde stellen bij het aannemen van personeel en in functioneringsgesprekken.

Persoonsgebonden budget

Het is belangrijk dat er een vorm van **persoonsgebonden budget** blijft bestaan, met name voor situaties waarin zorg door professionals en door mantelzorgers niet goed op elkaar aansluiten.

*Zoekt u contact met ons?
Zie ommezijde.*